

การจัดการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างรัฐบาลไทย กับ รัฐบาลจีน

Public Management for Educational Cooperation Between

Thai Government and People Republic of China

Xiaohui Guo¹

10.14456/jrgbsrangsit.2018.20

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้มี 3 ประการคือ (1) เพื่อศึกษาพัฒนาการด้านความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างรัฐบาลไทย-จีน (2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย ความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างรัฐบาลไทย-จีน (3) เพื่อศึกษา รูปแบบ ระบบ และแนวทางในการจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย ด้านความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลจีน เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ได้มาจากเอกสาร ทัศนทัศน์วัสดุต่างๆ และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์ของนโยบาย ด้านความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างรัฐบาลไทย-จีน นั้น รัฐบาลมีนโยบายเพื่อการส่งเสริม การศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม 2) ปัญหาและอุปสรรค พบว่า การเรียนภาษาจีนในประเทศไทยยังขาดคุณภาพมาตรฐาน ดังนั้น ควรมีการพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับต่างๆ โดยขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญภาษาจีน ทั้งในประเทศไทยและจากประเทศจีนให้มาร่วมกันจัดทำมาตรฐานการเรียนการสอน 3) รูปแบบ ระบบ และแนวทางในการจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย ที่เหมาะสมได้ นั้น รัฐบาลต้องให้ความสำคัญกับ ระบบการศึกษา การจัดการเรียนรู้ การบริหารและการจัดการศึกษา ผู้บริหาร ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษาการปฏิรูปการศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้

นอกจากนี้ยัง พบว่า หน่วยงานที่รับนโยบายการศึกษาไปปฏิบัติ คือกระทรวงศึกษาธิการมีโครงการและกิจกรรมอันเกิดจากความร่วมมือด้านการศึกษากับต่างประเทศหลากหลาย และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา บุคลากรมีสมรรถนะในการปฏิบัติงานด้านต่างประเทศ รวมถึงเครือข่ายความร่วมมือด้านการศึกษาทั้งในและต่างประเทศมีความเข้มแข็ง และการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ความร่วมมือของ ไทยกับจีน ในด้านการศึกษาระหว่างรัฐบาลไทยกับจีน จะเน้นความสำคัญ ด้านการเรียนการสอนภาษาจีน ซึ่งได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์การเรียนการสอนภาษาจีนขึ้น เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาครูอาจารย์ให้มีความรู้ด้านภาษาจีนมากยิ่งขึ้น รัฐบาลมีจัดตั้งศูนย์เปิดโครงการเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย ด้านความร่วมมือทางการศึกษาของรัฐบาลไทย-จีน อย่างชัดเจน และมีหน่วยงานมีทำหน้าที่กำกับ ติดตามเพื่อการควบคุมและประเมินผล

คำสำคัญ: การจัดการทางการศึกษา รัฐบาล, รัฐบาลไทย กับ รัฐบาลจีน

¹ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาประวัติศาสตร์ดุสิตบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study the development of educational cooperation between Thai government and Chinese government (2) to study the problems and obstacles in public management for the development of Thailand education and educational cooperation between the Government of Thailand and China and (3) to study the system model of public management for the development of Thailand education in case of cooperation between the Thai government and Chinese government. The data used in this study were derived from research papers group interview deep interview and various materials.

The research results are summarized: 1) the development of educational cooperation between Thai government and Chinese government that the perspective of research objective: The government has a policy to promote Thai-Chinese educational cooperation. 2) The perspective of problems and threats: The standard of Chinese language teaching and learning in Thailand is in a low level. We should develop the standard in every aspect under the cooperation of Thai and Chinese experts. 3) What should the government pay attention to in the side of format and system: (1) the education system; (2) the learning management; (3) the administration and management of education; (4) the management of teachers and educational personnel (5) Resources and investment for education reform.

In addition the perspective of policy implementation: The Ministry of Education has a number of programs and activities to promote Thai-Chinese educational cooperation between two countries. It is conducive to the development of Thailand's education. The perspective of cooperation: The two countries give a great importance to the cooperation between Thailand and China in teaching Chinese. We have the strategy of teaching Chinese and training Chinese teachers. The perspective of organizational Performance: Thai government has set up center to promote Thai education under the educational cooperation of the Thai-Chinese government. The perspective of management and evaluation Measures: The government has specialized organization to manage and evaluation the Thai-Chinese educational cooperation. The perspective of the development of educational cooperation between the Thai-Chinese government: Every government give a great importance to educational cooperation's development between two countries in the past time and has gotten a constantly achievement. The readiness of private sector in public administration for promoting Thai education- case study: Thai-Chinese educational cooperation between governments, it shows that the private sector of educational cooperation is very active and well-prepared.

Keywords: Public Educational Cooperation, Thai Government and People Republic of China

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคล และสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้ตลอดชีวิต การศึกษาในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปมากทั้งการพัฒนาในรูปแบบของการบริหาร การจัดการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันซึ่งเป็นยุคแห่งสังคมข้อมูลสารสนเทศ หรือ ที่เรียกกันว่า “ยุค โลกาภิวัตน์” ซึ่งหมายถึง การที่ผู้คน สินค้า เงินตรา แรงงาน ความรู้ และข่าวสารข้อมูลเดินทางไปทั่วโลกได้อย่างอิสระและรวดเร็วอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน โลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ ทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและเทคโนโลยี มีผลทำให้ประเทศต่างๆ มีความเชื่อมโยงระหว่างกันและกันมากขึ้น โลกที่แคบกว้างใหญ่กลับเล็กลงด้วยอาณาเขตของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารคมนาคมที่ก้าวไปอย่างไม่หยุดยั้ง ประชาคมโลกไม่ว่าจะอยู่ส่วนใดของโลกสามารถรับรู้ เรียนรู้ และส่งอิทธิพลถึงกันและกันได้อย่างรวดเร็ว ประเทศไทยจึงต้องปรับตัวกับการเคลื่อนไหวของกระแสโลกาภิวัตน์ในหลายๆ ด้าน จึงไม่สามารถหยุดนิ่งได้ในท่ามกลางภาวะการแข่งขัน และการแสวงหาข้อได้เปรียบทางการค้าในตลาดโลก โดยเฉพาะด้านทรัพยากรมนุษย์และเทคโนโลยี เพื่อรองรับอุตสาหกรรม การผลิต และการบริการยุคใหม่ที่มีความสามารถแข่งขันในเวทีการค้าโลกสูงขึ้น รวมถึงการพัฒนาด้านระบบการศึกษา เพราะการศึกษาจะเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาบุคคล ซึ่งเป็นการพัฒนาคนให้มีความสามารถ มีองค์ความรู้ มีทักษะการคิด สามารถแก้ปัญหาด้วยตนเอง และสังคมได้เพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นอย่างชาญฉลาด ดังนั้น แนวโน้มการศึกษาของไทยในยุคโลกาภิวัตน์ จึงให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการศึกษา 5 ด้านได้แก่ ด้านระบบการศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา ด้านผู้บริหาร ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ด้านทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา การปฏิรูปการศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการใช้คำถาม เน้นให้ผู้เรียนสามารถคิดและตั้งคำถาม กระตุ้นให้เกิดความสนใจใฝ่รู้ และคิดหาคำตอบที่ถูกต้อง คำถามจะมีส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้เรียน เกิดข้อสงสัยใคร่รู้เพื่อแสวงหาคำตอบ และความรู้ต่อไปอย่างไม่มีการสิ้นสุด

เมื่อแนวคิดเสรีนิยมใหม่ทางเศรษฐกิจที่รัฐและทุนจะบูรณาการร่วมกันในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ มีกรอบคิดที่เน้นการบูรณาการร่วมกันของรัฐเพื่อสร้างช่องทางการตลาดใหม่ๆ ขึ้นมาไม่ว่าจะเป็นการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ, การเปิดการค้าเสรี เป็นต้น และเมื่อแนวคิดเสรีนิยมใหม่เข้ามามีบทบาทด้านระบบการศึกษา พยายามลดบทบาทด้านการศึกษาของภาครัฐโดยแนวความคิดนี้มองว่าควรให้รัฐเบกภาระให้น้อยลง ผ่านการแปรรูปในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นให้เอกชนเป็นคนจัดการ การพัฒนาการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจผ่านการปฏิรูปโครงสร้างของรัฐ หรือการลดบทบาทของรัฐผ่านการให้เกิดขึ้นในทุกๆ ด้าน เพื่อให้รัฐสามารถสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพและมีความคุ้มค่ากับต้นทุนที่ลงทุนไป และแนวความคิดนี้ไม่ได้เข้ามาในรูปแบบที่รัฐเป็นคนกำหนดเท่านั้น แต่ระบบโลกยังเป็นตัวหนึ่งที่คอยกำหนดทิศทางนี้ด้วย และไทยยังต้องปรับตามเพื่อความอยู่รอดของระบบเศรษฐกิจและการแข่งขัน เช่นการเกิดขึ้นของภาวะเศรษฐกิจดัมยั้งเมื่อปี พ.ศ. 2540 จนต้องกู้กองทุนกู้ยืมระหว่างประเทศ (IMF) และธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) ในเงื่อนไขข้อหนึ่ง กล่าวว่า ประเทศไทยต้องปรับตนเองโดยลดบทบาทของรัฐลงทางด้านการศึกษา เพื่อลดต้นทุนที่เสียไปอันไม่ก่อให้เกิดประโยชน์อันใด ซึ่งในเวลานั้นไทยก็ได้ตกลงในการปฏิรูประบบการศึกษา (Practical Report, 2013)

ประเทศไทยได้มีประกาศพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ลงวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2542 เป็นปีที่ 54 ในรัชกาลปัจจุบันซึ่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่าสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ พระราชบัญญัติฉบับนี้มีเจตนารมณ์ที่ต้องการเน้นย้ำว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก) และต่อมาได้มีประกาศพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 พระราชบัญญัติการศึกษากาบบังคับ พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2556

นับตั้งแต่ พ.ศ. 2475 ประเทศไทยเปลี่ยนระบอบการปกครองเป็นประชาธิปไตย รัฐบาลทำหน้าที่ฝ่ายบริหารประเทศตามนโยบายต่างๆ ที่ได้กำหนดเอาไว้ซึ่งผูกพันให้กระทรวง ทบวง กรม ต่างๆ ปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลนั้นๆ เช่นเดียวกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่รัฐมนตรีว่าการฯ ต้องปฏิบัติตามนโยบายรัฐบาลที่เปลี่ยนแปลงไปเมื่อเปลี่ยนรัฐบาลนโยบายการศึกษาก็เปลี่ยนแปลงมีเพียงนโยบายบางส่วนเท่านั้นที่รัฐบาลใหม่นำมาสานต่อเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการพัฒนาการศึกษา และเพิ่มศักยภาพของบุคลากรไทย

จากอดีตที่ผ่านมาในยุคของรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร มีทั้งนโยบายที่สานต่อ และนโยบายใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นมากมายเพื่อส่งเสริม และสนับสนุนการศึกษาไทยตามสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป และการเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของไทย ซึ่งนโยบายการศึกษาในยุคนี้ได้แก่ เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา และปฏิรูปความรู้ของสังคมไทยสู่สากล เช่น โครงการตำราแห่งชาติ ส่งเสริมการอ่าน การสอนภาษาต่างประเทศ และภาษาถิ่น ปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาทุกระดับให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลก อีกทั้งสนับสนุนให้มีสถาบันอาชีวศึกษาคุณภาพสูงในทุกพื้นที่ และพัฒนามหาวิทยาลัยไทยสู่ระดับโลก รวมถึงดำเนินโครงการ 1 อำเภอ 1 ทุน เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กไทยได้ไปเรียนต่อต่างประเทศ จัดการศึกษาชุมชนเพื่อมุ่งให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้และการศึกษาดลอดชีวิตเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554)

การปฏิรูปด้านการศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ซึ่งเป็นนโยบายยุทธศาสตร์แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ปี (พ.ศ. 2560-2564) ด้านการศึกษาของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ให้ไว้ว่าจะนำการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์และความเป็นไทยมาใช้สร้างสังคม ให้เข้มแข็งอย่างมีคุณภาพและคุณธรรมควบคู่กัน จัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษาทางเลือกไปพร้อมกัน เพื่อสร้างคุณภาพของคนไทยให้สามารถเรียนรู้ พัฒนาตนได้เต็มตามศักยภาพ ประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้โดยมีความใฝ่รู้และทักษะที่เหมาะสม เป็นคนดี มีคุณธรรม สร้างเสริมคุณภาพการเรียนรู้ ลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนากำลังคนให้เป็นที่ต้องการเหมาะสมกับพื้นที่ทั้งในด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และธุรกิจบริการสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ วัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านและวัฒนธรรมสากล และการสร้างสรรค์งานศิลปะและวัฒนธรรมที่เป็นสากล เพื่อเตรียมเข้าสู่เสาหลักวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียนและเพื่อการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลก อีกทั้งเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนานาประเทศอีกด้วย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557)

จากความเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาชาติ ระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม ฉบับที่ 12 และนโยบายของรัฐบาล Thailand 4.0 นั้น นโยบายการพัฒนาด้านการปฏิรูปการศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี โดยกระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาล ในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) สำหรับเป็นเครื่องมือในการกำกับทิศทางการปฏิบัติงานของกระทรวงศึกษาธิการ และส่วนราชการหน่วยงานในสังกัด โดยได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้เป็นกรอบในการดำเนินงาน เพื่อสร้างผลผลิต ผลลัพธ์ให้เกิดกับผู้เรียนได้อย่างมีความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) และยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ซึ่งได้ระบุสาระสำคัญเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่สามารถตอบสนองต่อเป้าหมายของการพัฒนาประเทศได้ทั้งมิติความมั่นคง มดิเศรษฐกิจ มิติสังคม และมิติการบริหารจัดการภาครัฐ ได้อย่างเป็นรูปธรรม (ข้อมูลกระทรวงศึกษาธิการ)

การจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย ในด้านความร่วมมือทางการศึกษาของรัฐบาลไทย-จีน เพื่อพัฒนาการศึกษา จากอดีตที่ผ่านมาด้านความร่วมมือทางการศึกษาของรัฐบาลไทย-จีน กระทรวงศึกษาธิการเคยทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) ด้านวัฒนธรรมกับกระทรวงวัฒนธรรมจีน เมื่อปี พ.ศ. 2539 และเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2552 นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของไทย และ Mr. Hao Ping รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้ลงนามในบันทึกความตกลงความร่วมมือด้านการศึกษาไทย-จีน เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือทางการศึกษาและวิชาการระหว่างไทยกับจีน โดยมีสาระสำคัญครอบคลุมสาขาและรูปแบบของความร่วมมือได้แก่ การแลกเปลี่ยนคณะผู้แทนสองฝ่าย การแลกเปลี่ยนนักเรียนทุน การสอนภาษาและแลกเปลี่ยนครู การแลกเปลี่ยนทางวิชาการรวมทั้งความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและสถาบันการศึกษา ตลอดจนความร่วมมือด้านการฝึกอบรม เป็นต้น

โครงการที่ผ่านมาของภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย ด้านความร่วมมือทางการศึกษาของรัฐบาลไทย-จีน ได้แก่ การจัดตั้งศูนย์เครือข่ายส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน โครงการค่ายเยาวชนไทย-จีน เกล็ดมดลองครบรอบ 30 ปีความสัมพันธ์ไทย-จีน โครงการแลกเปลี่ยนเยาวชนไทย-จีน โครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน คณะกรรมการร่วมทางวิทยาศาสตร์และวิชาการ (ครร.) ไทย-จีน การจัดสัมมนาทางวิชาการและนิทรรศการการศึกษาไทย-จีน โครงการเครือข่ายเพื่อนประเทศไทย โครงการ Heart-to-Heart Partnership Program โครงการพัฒนาครูสอนภาษาจีน และโครงการดูงานของคณะผู้บริหารของไทย

ปัจจุบันการจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย ในด้านความร่วมมือทางการศึกษาของรัฐบาลไทย-จีน เพื่อพัฒนาการศึกษา ได้ร่วมกับกรมการศึกษานานาชาติจัดงานความร่วมมือด้านการศึกษาไทย-ยูนนาน ประจำปี 2560 เมื่อ 27-28 มิถุนายน 2560 ณ มหาวิทยาลัยยูนนาน นครคุนหมิง โดยได้รับความร่วมมือจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษานำมหาวิทยาลัยไทย 16 แห่ง เข้าร่วมสร้างเครือข่ายและพบปะหารือกับสถาบันการศึกษาจากยูนนาน 44 แห่ง รวมผู้เข้าร่วมงานประมาณ 200 คน เพื่อต่อยอดจากกิจกรรมแลกเปลี่ยนและสร้างเครือข่ายอุดมศึกษาไทย-ยูนนาน ซึ่งสถานกงสุลใหญ่ฯ และกรมการศึกษานานาชาติยูนนานได้ร่วมกันจัดขึ้นเมื่อปีที่แล้ว โดยงานครั้งนี้ได้มีกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษาอย่างรอบด้านในทุกระดับ ประกอบด้วย (1) เวทีการประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยไทย-ยูนนาน เพื่อหารือประเด็นความร่วมมือในเชิงนโยบาย (2) กิจกรรมจับคู่

หรือระหว่างมหาวิทยาลัยไทย-ยูนนาน เพื่อหาความร่วมมือระหว่างสองฝ่าย (3) การออกใบอนุญาตการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยไทย เพื่อดึงดูดให้นักเรียนจีนไปศึกษาต่อที่ประเทศไทยมากยิ่งขึ้น (4) การสัมมนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เพื่อให้ข้อมูลเทคนิคการสอนภาษาไทยแก่อาจารย์ชาวจีนที่เป็นครูสอนภาษาไทย และ (5) กิจกรรมการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างนักศึกษาไทย-จีน เพื่อกระชับความสัมพันธ์ในระดับเยาวชน นายโจว หรง อธิบดีกรมการศึกษาณฑลยูนนาน ได้มีข้อเสนอแนะ 4 ประการ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างไทย-ยูนนาน ภายใต้นโยบาย “หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง” ได้แก่ (1) จัดตั้งกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานการศึกษาของไทยและยูนนาน เพื่อให้บุคลากรได้พบหารือและดำเนินงานความร่วมมือกันเป็นประจำ (2) สร้างความสัมพันธ์และการแลกเปลี่ยนระหว่างมหาวิทยาลัยไทย-ยูนนาน ในระยะยาว เพื่อขยายความร่วมมือในสาขาต่างๆ (3) ร่วมจัดตั้งห้องทดลอง (Lab) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ อาทิ การเกษตร ชีวภาพ เครื่องจักรสมัยใหม่ เป็นต้น และ (4) ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนด้านภาษาและวัฒนธรรมของอีกฝ่าย โดยสนับสนุนการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมระหว่างกัน (สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2017)

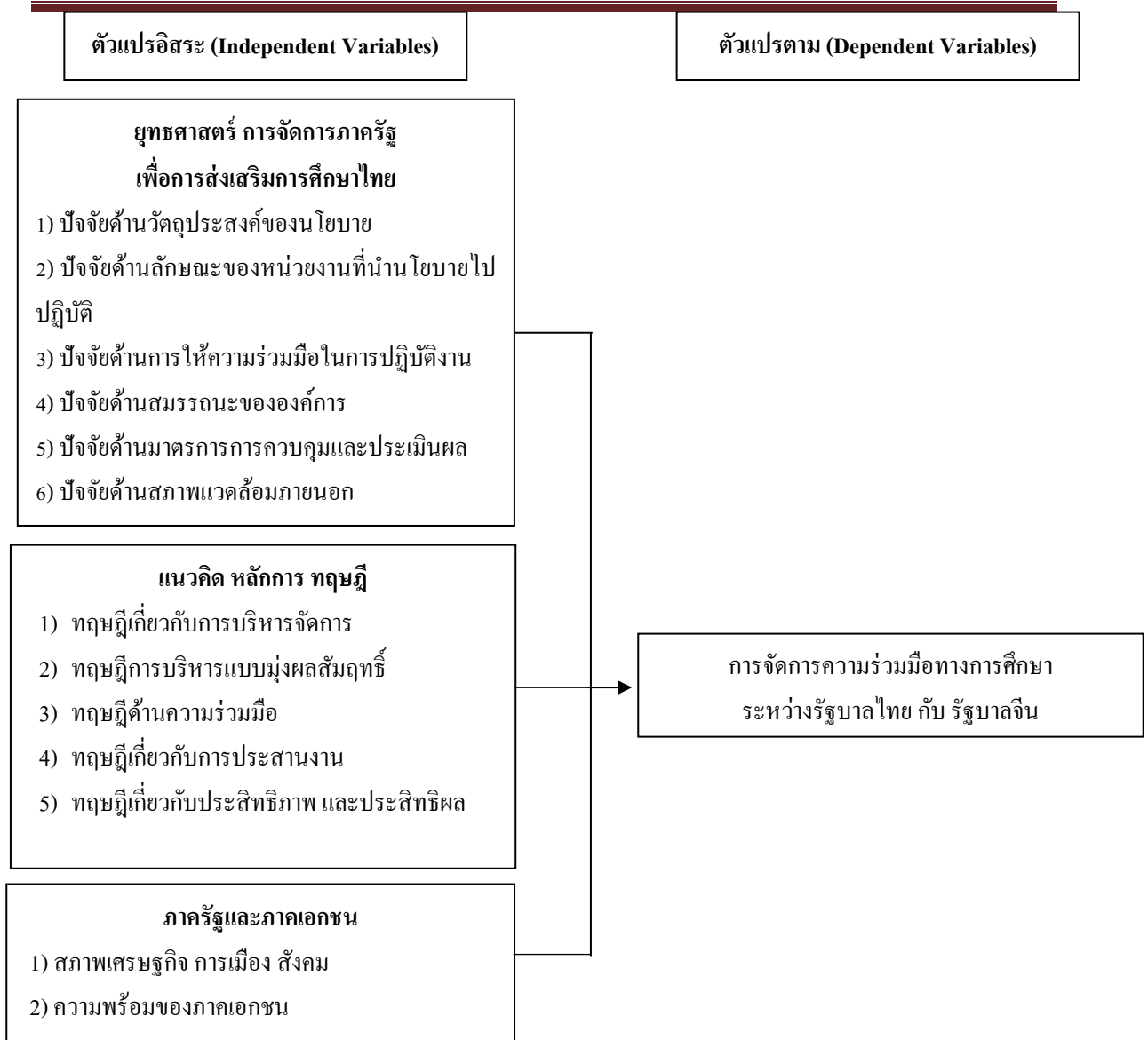
จากนโยบายเพื่อส่งเสริม และสนับสนุนการศึกษาไทย ของรัฐบาลในแต่ละยุค ตามที่ได้กล่าวมานั้น ทำให้ผู้ศึกษาต้องการศึกษาในเรื่องของ การจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย ที่เกิดขึ้น โดยกำหนดประเด็นศึกษาในด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านนโยบายการศึกษาระหว่างยุครัฐบาลยิ่งลักษณ์ และรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในการจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย ด้านอุปสรรคในการจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย รวมถึงด้านรูปแบบ และระบบการจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย เพื่อทราบถึงข้อเปรียบเทียบนโยบายด้านการศึกษาระหว่างยุครัฐบาลยิ่งลักษณ์ และรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา และแนวทางการแก้ไขปัญหา รวมถึงข้อเสนอแนะ รูปแบบ และ กระบวนการจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการด้านความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างรัฐบาลไทย กับรัฐบาลจีน
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย ความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลจีน
3. เพื่อศึกษา รูปแบบ ระบบ และแนวทางในการจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย ด้านความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลจีน

จากการทบทวนข้อมูล เอกสาร ผลงานทางวิชาการและผลงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับ แนวคิด หลักการ ทฤษฎีและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง มาใช้เป็นกรอบในการศึกษา เรื่องการจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างรัฐบาลไทย กับ รัฐบาลจีน ในครั้งนี้ ดังรูปที่ 1 (รูปกรอบแนวความคิดการวิจัย)

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) เอกสาร (documentary) ที่ใช้การวิเคราะห์เชิงอรรถาธิบาย พรรณนาเอกสารทางวิชาการ ตำรา ตลอดจนทั้งผลงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับบทบาท อำนาจหน้าที่ และองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับ การส่งเสริมการศึกษา ระหว่าง รัฐบาลไทย –จีน ทั้งข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือข้อมูลจากทางเว็บไซต์ เพื่อนำมาเป็นพื้นฐานความรู้และไปบูรณาการในการสร้างเครื่องมือให้มีความเหมาะสม

2) แบบสัมภาษณ์ (in-depth interview) เป็นการสัมภาษณ์ผู้บริหารในหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับนโยบายส่งเสริมการศึกษาระหว่างรัฐบาลไทย -จีน ทั้งที่เป็นการสัมภาษณ์รายบุคคล (personal interview) และการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (group interview) โดยรูปแบบของการสัมภาษณ์เป็นแบบมีโครงสร้าง (structured interview) ที่มีการวางโครงสร้างการสัมภาษณ์ไว้อย่างแน่นอน มีการตั้งคำถามและสามารถถามคำถามอื่นๆ เพิ่มเติมนอกเหนือจากคำถามที่มี

การกำหนดไว้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการมากที่สุด การสัมภาษณ์ในลักษณะนี้ ผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์ต้องเผชิญหน้ากัน ซึ่งจะทำให้สามารถแยกประเภทของข้อมูลและผู้ตอบออกได้อย่างชัดเจน ตามคำถามได้มากและครบตามความต้องการ (ธีรเดช รุ่งมงคล และประภา อนุรัตน์, 2523)

2.1.1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือ การประสานงาน ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ในการจัดการขององค์กร หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการส่งเสริมการศึกษาระหว่างรัฐบาลไทย-จีน

2.1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือ การประสานงาน ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ในการบริหารจัดการขององค์กร หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการส่งเสริมการศึกษาระหว่างรัฐบาลไทย-จีน และนำแนวคิดทฤษฎีดังกล่าวมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการ content analysis และนำเสนอข้อมูลสรุปแบบวิธีการบรรยาย

2.1.3 ศึกษาข้อมูลด้านบทบาท และองค์ประกอบการเป็นผู้นำ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการศึกษาระหว่างรัฐบาลไทย-จีนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเป็นผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

2.1.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์ที่จัดทำขึ้นมาเพื่อใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับความร่วมมือ การประสานงาน ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ในการบริหารจัดการขององค์กร หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการส่งเสริมการศึกษาระหว่างรัฐบาลไทย-จีน โดยแบ่งการสัมภาษณ์ออกเป็น 3 หมวดด้วยกัน คือ

หมวดที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ คุณวุฒิการศึกษา สถานภาพ รายได้ อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย เชื้อชาติ และศาสนา

หมวดที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ และองค์ประกอบความร่วมมือ การประสานงาน ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ในการบริหารจัดการขององค์กร หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการส่งเสริมการศึกษาระหว่างรัฐบาลไทย-จีน โดยเป็นคำถามที่จัดทำขึ้นแบบมีโครงสร้างเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ตอบสามารถตอบคำถามได้อย่างชัดเจน

หมวดที่ 3 สัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้นำ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการศึกษาระหว่างรัฐบาลไทย-จีน โดยมีลักษณะคำถามเป็นปลายเปิด

2.1.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์จะวิเคราะห์ข้อมูล โดย content analysis และนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการบรรยาย

3.2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนและกระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยประกอบไปด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวและหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการขอเข้าสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม จากหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์คุณวุฒิบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

3.2 การเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะนำหนังสือแนะนำตัวเองและคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ โดยผ่านกระบวนการคัดกรองจากคณะกรรมการหลักสูตร เป็นที่เรียบร้อยแล้ว เข้าสัมภาษณ์ผู้บริหารหรือตัวแทนผู้บริหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าไปศึกษา ในการนี้ ผู้วิจัยจะขออนุญาตทำการบันทึกเสียงเพื่อนำมาใช้ในการเรียบเรียงข้อมูลได้อย่างถูกต้องมากยิ่งขึ้น

3.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ การสัมภาษณ์ โดย ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interviews) โดยการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ ผู้วิจัยให้ความสำคัญกับภาษาที่ใช้และความตรงของเนื้อหาหรือประเด็นที่นำมาใช้กำหนดเป็นคำถาม ในการสัมภาษณ์ โดยพิจารณาจากกรอบแนวความคิดของการวิจัย ร่วมกับลักษณะของหน่วยงานหรือองค์กรที่จะต้องเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนบทบาท ภาระหน้าที่ต่างๆของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ก่อนจะนำแนวคำถามที่ได้ไปเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ได้ช่วยพิจารณา และนำกลับมาพัฒนาปรับปรุงก่อนนำไปใช้ในการดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวและหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการขอเข้าสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม จากหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี และผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยจะนำหนังสือแนะนำตัวเองและคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์โดยผ่านกระบวนการคัดกรองจากคณะกรรมการหลักสูตรฯ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว เข้าสัมภาษณ์ผู้บริหารหรือตัวแทนผู้บริหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในการนี้ผู้วิจัยจะขออนุญาตทำการบันทึกเสียงเพื่อนำมาใช้ในการเรียบเรียงข้อมูลได้อย่างถูกต้องมากยิ่งขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยนี้แบ่งออกเป็นขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเก็บรวบรวมสาระจากแหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสารและการวิเคราะห์ภาระงาน

ในขั้นนี้ ผู้วิจัยได้สำรวจแหล่งของเอกสารและข้อมูลที่ต้องการทั้งภายในและนอก ได้แก่ ห้องสมุดในสถาบันพระปกเกล้า ที่ศูนย์ราชการแจ้งวัฒนะ และทั้งในการค้นหาจากข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยคำสำคัญต่าง ๆ จากนั้นทำการรวบรวมและคัดเลือกเอกสารที่มีสาระตรงกับกรอบที่กำหนดไว้ ทำการศึกษาและสกัดสาระสำคัญบันทึกลงในแบบบันทึกสาระจากการศึกษาเอกสารและการวิเคราะห์ภาระงาน เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดตัวชี้วัด และรวมกับข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ภาระงานและข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 2 การสัมภาษณ์และจัดกลุ่มสนทนาแบบเจาะจงกับกลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์แบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมายตามกรอบประเด็นที่กำหนดขึ้น การสัมภาษณ์ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มผู้บริหารระดับสูง หลังจากสัมภาษณ์ครั้งแรกเสร็จ มีการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล ในกรณีที่ได้ข้อมูลไม่ครบ จะทำการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเดิมซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

4. สรุปผลการวิจัย

จากนโยบายเพื่อส่งเสริม และสนับสนุนการศึกษาไทย ของรัฐบาลในแต่ละยุค ตามที่ได้กล่าวมานั้น ทำให้ผู้ศึกษาต้องการศึกษาในเรื่องของ การจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย ที่เกิดขึ้น โดยกำหนดประเด็นศึกษาในด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านนโยบายการศึกษาระหว่างยุครัฐบาลยิ่งลักษณ์ และรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในการจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย ด้านอุปสรรคในการจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย รวมถึงด้านรูปแบบ และระบบการจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย

นอกจากนี้เพื่อทราบถึงข้อเปรียบเทียบนโยบายด้านการศึกษาระหว่างยุครัฐบาลยิ่งลักษณ์ และรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา และแนวทางการแก้ไขปัญหา รวมถึงข้อเสนอแนะ รูปแบบ และ กระบวนการจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ มีรายละเอียดกล่าวโดยสรุป ดังนี้

- 1) ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์ของนโยบาย เพื่อการจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย พบว่า รัฐบาลมีนโยบายเพื่อการส่งเสริม การศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม
- 2) ปัจจัยด้านลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่า หน่วยงานที่รับนโยบายการศึกษาไปปฏิบัติ คือกระทรวงศึกษาธิการมีโครงการและกิจกรรมอันเกิดจากความร่วมมือด้านการศึกษากับต่างประเทศหลากหลายและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา บุคลากรมีสมรรถนะในการปฏิบัติงานด้านต่างประเทศ รวมถึงเครือข่ายความร่วมมือด้านการศึกษาทั้งในและต่างประเทศมีความเข้มแข็ง และการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ
- 3) ปัจจัยด้านการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน พบว่า ความร่วมมือของไทยกับจีนในด้านการศึกษาย่อมเน้นความสำคัญ ด้านการเรียนการสอนภาษาจีน ซึ่งได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์การเรียนการสอนภาษาจีนขึ้น เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาครูอาจารย์ให้มีความรู้ด้านภาษาจีนมากยิ่งขึ้น
- 4) ปัจจัยด้านสมรรถนะขององค์กร พบว่า รัฐบาลมีจัดตั้งศูนย์เปิดโครงการเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย ด้านความร่วมมือทางการศึกษาของรัฐบาลไทยกับรัฐบาลจีน อย่างชัดเจน
- 5) ปัจจัยด้านมาตรการการควบคุมและประเมินผล พบว่า รัฐบาลมีหน่วยงานมีทำหน้าที่กำกับ ติดตามเพื่อการควบคุมและประเมินผล
- 6) พัฒนาการด้านความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างรัฐบาลไทย รัฐบาลจีน ในอดีตที่ผ่านมา พบว่า รัฐบาลทุกยุค ทุกสมัยให้ความสำคัญกับนโยบายด้านการศึกษา รวมทั้งมีพัฒนาการด้านความร่วมมือทางการศึกษา ที่ดีเรื่อยมา
- 7) ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย ความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างรัฐบาลไทย – จีน พบว่า การเรียนภาษาจีนในประเทศไทยยังขาดคุณภาพมาตรฐาน เสนอว่าควรมีการพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับต่างๆ โดยขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญภาษาจีน ทั้งในประเทศไทย และจากประเทศจีนให้มาร่วมกันจัดทำมาตรฐานการเรียนการสอน
- 8) รูปแบบ ระบบ และแนวทางในการจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย ด้านความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างรัฐบาลไทย – จีน ที่เหมาะสม พบว่า รัฐบาลต้องให้ความสำคัญกับ (1) ด้านระบบการศึกษา (2) ด้านการจัดการเรียนรู้ (3) ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา (4) ด้านผู้บริหาร ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (5) ด้านทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา การปฏิรูปการศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้
- 9) ความพร้อมของภาคเอกชนในการจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย ด้านความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลจีน พบว่า ภาคเอกชนมีความตื่นตัวและมีความพร้อมในระดับหนึ่ง

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง การจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างรัฐบาลไทย กับ รัฐบาลจีนครั้งนี้ พบว่า ผลการศึกษา สอดคล้องกับการศึกษา ในส่วนของการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการศึกษาใน ด้าน โรงเรียนและสถานศึกษาปรากฏว่าองค์กรบริหารส่วนตำบลอำเภอแม่สายจังหวัดเชียงรายมีส่วนร่วมมากในการ ส่งเสริมด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาชุมชนและหน่วยงานอื่นในท้องถิ่นพร้อมทั้งการสนับสนุน โครงการอาหารกลางวันให้กับนักเรียนในสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบลมีการประสานสัมพันธ์กับชุมชนมีการประชุมกับองค์กรต่างๆในท้องถิ่นมีการประชุมคณะกรรมการประชุมชาวบ้านเป็นประจำทุก

เดือนซึ่งใกล้เคียงกับผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีชา ไชโย (2541 : ง-จ) พบว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นด้วยมากในการมีส่วนร่วมในการนำองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกิจกรรมเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมเพื่อร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนเน้นการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับโรงเรียน ประถมศึกษาและเป็นผู้ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานอื่น ส่วนการมีส่วนร่วมน้อยในการส่งเสริมการศึกษาในด้านการจัดทำแผนที่ตั้งของสถานศึกษา การกำหนดขนาดของสถานศึกษาเพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ และเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในด้านการเรียนการสอนและการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานของสถานศึกษาทั้งด้านปริมาณและคุณภาพเพราะสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจและขาดประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับด้านการศึกษา และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนต์ สุริยสิงห์ (2543, น. ง-จ) จากผลการวิจัยตามความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องพบว่า ภาครัฐมีการปฏิบัติงานที่มุ่งเน้นเรื่องการส่งเสริมการศึกษาระหว่างประเทศอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิชาภา ประสพอารยา (2543, น. 135) ที่พบว่า โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษามีการจัดทำแผนกำลังคนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะการวางแผนกำลังคน เป็นขั้นตอนแรกของการบริหารงานบุคคลเพราะเป็นการคาดคะเนว่าจะต้องใช้ คนในการทำงานมากน้อยเพียงใดต้องการบุคลากรที่มีคุณสมบัติอย่างไรเพื่อให้บรรลุจุดหมายขององค์การดังที่ คาสเต็ทเตอร์ (Casterter, 1996, น. 86) กล่าวว่าไว้ว่าการวางแผนกำลังคนเป็นกิจกรรมขั้น แรกของกระบวนการบริหารงานบุคคล เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในตัวแต่ละบุคคล ตลอดเวลาและเมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่ากลุ่มผู้บริหารมีความเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ส่วนครูผู้ปฏิบัติการสอนมีความเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางอาจเนื่องมาจากใน การวางแผนกำลังคนนั้นส่วนมากจะปฏิบัติโดยผู้บริหารเท่านั้น ครูผู้ปฏิบัติการสอนจึงคิดว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางจะเห็นได้จากข้อสังเกตในเรื่องที่ เกี่ยวกับการใช้ปริมาณงานในปัจจุบัน และที่ ต้องการในอนาคตมาเป็นข้อมูลในการวางแผนกำลังคน ผู้บริหารเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก แต่ครูผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียน เอกชน ย่อมต้องคิดในเรื่องนี้มาก เพราะเกี่ยวพันกับการใช้เงินงบประมาณในการจ้างบุคลากร จึงจำเป็นต้องจำกัดจำนวนจนกระทั่งครูผู้ปฏิบัติการสอนต้องรับชั่วโมงการสอนมากและอีกประการหนึ่ง ในการบรรจุครูบางครั้งก็ไม่อาจบรรจุได้ตรงตามความต้องการของโรงเรียน เพราะอาจต้องรับเข้าทำงานอย่างกะทันหัน เนื่องจากการลาออกของครูทำให้ครูผู้ปฏิบัติการสอนคิดว่าผู้บริหารไม่มีการวางแผนในระดับมาก

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การนำนโยบายไปปฏิบัติได้ตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการร่วมมือขององค์การภาครัฐ และภาคเอกชน การจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างรัฐบาลไทย กับรัฐบาลจีน ผู้วิจัย เห็นว่า นอกจากการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลนั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากองค์การภาครัฐ และภาคเอกชน ที่จะต้องช่วยกันการจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนนโยบายการศึกษาไทย ของรัฐบาลในแต่ละยุค ตามที่ ได้กล่าวมานั้น ทำให้ผู้ศึกษาต้องการศึกษาในเรื่องของ การจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย ที่เกิดขึ้น โดยกำหนดประเด็นศึกษาในด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านนโยบายการศึกษาระหว่างยุครัฐบาลยิ่งลักษณ์ และรัฐบาล พลเอก

ประยูรท์ จันทรโอชา ในการจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย ด้านอุปสรรคในการจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย รวมถึงด้านรูปแบบ และระบบการจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย

6.2 ข้อเสนอแนะเชิงบริหาร

ประเทศไทยจึงมีนโยบายในการจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย จากอดีตที่ผ่านมาในยุคของรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร มีทั้งนโยบายที่สานต่อ และนโยบายใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นมากมายเพื่อส่งเสริม และสนับสนุนการศึกษาไทยตามสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป และการเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของไทย ซึ่งนโยบายการศึกษาในยุคนี้ได้แก่ เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา และปฏิรูปความรู้ของสังคมไทยสู่สากล เช่น โครงการตำราแห่งชาติ ส่งเสริมการอ่าน การสอนภาษาต่างประเทศ และภาษาถิ่น ปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ ให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลก อีกทั้งสนับสนุนให้มีสถาบันอาชีวศึกษาคุณภาพสูงในทุกพื้นที่ และพัฒนา มหาวิทยาลัยไทยสู่ระดับโลก มุ่งเน้นให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้และการศึกษาตลอดชีวิตเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน

การลดปัจจัยที่ส่งผลประเทศไทยในการปฏิรูปด้านการศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ซึ่งเป็นนโยบายยุทธศาสตร์แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ปี (พ.ศ. 2560-2564) ด้านการศึกษาของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทรโอชา นายกรัฐมนตรี ให้ไว้ว่าจะนำการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์และความเป็นไทยมาใช้สร้างสังคม ให้เข้มแข็งอย่างมีคุณภาพและคุณธรรมควบคู่กัน จัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษาทางเลือกไปพร้อมกัน เพื่อสร้างคุณภาพของคนไทยให้สามารถเรียนรู้ พัฒนาตนได้เต็มตามศักยภาพ ประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้โดยมีความใฝ่รู้และทักษะที่เหมาะสม เป็นคนดีมีคุณธรรม สร้างเสริมคุณภาพการเรียนรู้ ลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนากำลังคนให้เป็นที่ต้องการเหมาะสมกับพื้นที่ ทั้งในด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และธุรกิจบริการสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ วัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านและวัฒนธรรมสากล และการสร้างสรรค์งานศิลปะและวัฒนธรรมที่เป็นสากล เพื่อเตรียมเข้าสู่เสาหลักวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียนและเพื่อการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลก อีกทั้งเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนานาประเทศอีกด้วย

ผู้วิจัยเห็นว่า ข้อเสนอแนะดังกล่าวเป็นเพียงแนวทางเบื้องต้นที่อาจเป็นไปได้ที่จะมีส่วนช่วยให้นโยบายการจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย กรณีศึกษา ความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างรัฐบาลไทย – จีนบรรลุผลสัมฤทธิ์และเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น แต่ยังคงต้องอาศัยความร่วมมือและร่วมใจกันทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนที่จะช่วยกันผลักดันให้นโยบายการส่งเสริมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ

ผู้วิจัยเห็นว่า ภาครัฐบาล ภาคเอกชนและมหาวิทยาลัยในไทย ควรส่งเสริมการศึกษาต่อระหว่างไทยและจีน อาทิ การจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการศึกษาต่อในประเทศไทย เพื่อประชาสัมพันธ์และอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาจีนที่ต้องการเข้ามาศึกษาต่อในประเทศไทย การจัดตั้งศูนย์บริการนักศึกษาจีนที่เข้ามาศึกษาในประเทศไทย การจับคู่มหาวิทยาลัยไทย-จีนและจัดโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างกัน การให้ทุนการศึกษาให้นักศึกษาจีนที่มีความสามารถพิเศษมาเรียนในไทย และการขอทุนหรือให้ทุนนักศึกษาไทยไปศึกษาต่อในประเทศจีนมากขึ้น

6.3 ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

แนวทางการแก้ไขปัญหาในการจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทยพบว่า ปัจจัยหลักๆ ในประเทศไทยยังขาดคุณภาพมาตรฐานควรมีการพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับต่างๆ โดยขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญภาษาจีน ทั้งในประเทศไทยและจากประเทศจีนให้มาร่วมกันจัดทำมาตรฐานการเรียนการสอน การจัดทำหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพครูสอนภาษาจีน โดยจัดทำโครงการแลกเปลี่ยนให้ครูภาษาจีนมาสอนในไทยมากขึ้น การจัดตั้งสถาบันทดสอบภาษาจีนในรูปแบบเดียวกันกับโทเฟล (TOFEL) และการออกไปรับรองมาตรฐานแก่ครูสอนภาษาจีนโดย ผู้วิจัย มีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนารูปแบบการบริหาร หรือระบบการบริหาร เรื่อง การจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย กรณีศึกษา ความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลจีน

1) การกำหนดแนวทางการส่งเสริม นโยบายการจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย ซึ่งรัฐบาลได้ดำเนินการมาเป็นลำดับ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากสภาพการณ์ของสังคมโลกและสังคมไทย จากโจทย์ที่ประเทศนี้จะต้องรับมือจึงมีความจำเป็นที่จะต้อง “ยกเครื่องการศึกษาไทย” ให้มีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากลและสอดคล้องกับสังคมโลกยุคใหม่โดยดำเนินการความร่วมมือเชิงรุกด้านการศึกษากับองค์กรระหว่างประเทศ และประเทศต่างๆ และผลักดันไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม มีการกำหนดยุทธศาสตร์ความร่วมมือกับต่างประเทศด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมทั้งพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานด้านต่างประเทศ เสริมสร้างการเชื่อมโยงเครือข่ายและบูรณาการความร่วมมือด้านการศึกษากับต่างประเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ของคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ และสนับสนุนการจัดการความรู้ภายในองค์กรอีกด้วย

2) การสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาต่อต่างประเทศระหว่างไทยกับรัฐบาลจีน ปัจจุบันมีคนไทยไปศึกษาในประเทศจีนมากขึ้น เพราะมหาวิทยาลัยในจีนหลายแห่งมีคุณภาพสูง ขณะที่คนจีนมาศึกษาในประเทศไทยมากขึ้นเช่นกัน โดยปัจจุบัน นักศึกษาจีนมาศึกษาต่อในไทยมากกว่าหนึ่งพันคน นับเป็นกลุ่มนักศึกษาต่างชาติที่มีจำนวนมากที่สุดในประเทศไทย

3) การสนับสนุนให้มีการศึกษาต่อระหว่างไทยและจีน อาทิ การจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการศึกษาต่อในประเทศไทย เพื่อประชาสัมพันธ์และอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาจีนที่ต้องการเข้ามาศึกษาต่อในประเทศไทย การจัดตั้งศูนย์บริการนักศึกษาจีนที่เข้ามาศึกษาในประเทศไทย การจับคู่มหาวิทยาลัยไทยกับรัฐบาลจีนและจัด โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาระหว่างกัน การให้ทุนการศึกษาให้นักศึกษาจีนที่มีความสามารถพิเศษมาเรียนในไทย และการขอทุนหรือให้ทุนนักศึกษาไทยไปศึกษาต่อในประเทศจีนมากขึ้น

4) การปรับปรุงการพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับต่างๆ โดยขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญภาษาจีน ทั้งในประเทศไทยและจากประเทศจีนให้มาร่วมกันจัดทำมาตรฐานการเรียนการสอน การจัดทำหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพครูสอนภาษาจีน โดยจัดทำโครงการแลกเปลี่ยนให้ครูภาษาจีนมาสอนในไทยมากขึ้น การจัดตั้งสถาบันทดสอบภาษาจีนในรูปแบบเดียวกันกับโทเฟล (TOFEL) และการออกไปรับรองมาตรฐานแก่ครูสอนภาษาจีน

5) การส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือทางวิชาการจะเป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาของทั้งสองฝ่ายมากที่สุด เพราะการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการและการร่วมกันเผยแพร่ผลงานทางวิชาการจะช่วยส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการซึ่งกันและกัน

6) การสนับสนุนให้รัฐบาลควรให้การสนับสนุนด้านภาษาจีน โดยการเลือกมหาวิทยาลัยหนึ่งแห่ง เพื่อพัฒนาให้เชี่ยวชาญด้านภาษาจีน ซึ่งจะเน้นการเรียนการสอนและการวิจัยที่บูรณาการองค์ความรู้ด้านต่างๆ ใน การศึกษา เช่น คณะรัฐศาสตร์เน้นศึกษาการเมืองจีน คณะเศรษฐศาสตร์เน้นศึกษาเศรษฐกิจจีน คณะบริหารธุรกิจเน้น ศึกษาการทำธุรกิจในประเทศจีน คณะแพทยศาสตร์ให้ความสำคัญกับการแพทย์แผนจีน คณะอักษรศาสตร์ให้ ความสำคัญกับภาษาจีน เป็นต้น

6.4 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ควรนำผลการศึกษาวิจัยที่ได้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ทั้ง ในเรื่อง ปัญหา อุปสรรค การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะต่างๆ ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษา ไทยให้มีประสิทธิภาพอย่างเป็นรูปธรรม

6.5 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบ ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชนในแนว ทิศทางการพัฒนารูปแบบการบริหารหรือระบบการบริหารของการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหา การจัดการ ภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย กรณีศึกษา ความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างรัฐบาลไทย กับรัฐบาลจีนไป ปฏิบัติ

2) ควรมีการศึกษาความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนการนำนโยบายการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาการจัดการภาครัฐเพื่อการส่งเสริมการศึกษาไทย กรณีศึกษา ความร่วมมือทางการศึกษา ระหว่างรัฐบาลไทยรัฐบาลจีนไปปฏิบัติ

7. เอกสารอ้างอิง

กุลธน ธนาพงศธร. (2522). *นโยบายของรัฐ: อะไร ทำไม และอย่างไร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สถาบันพระปกเกล้า. (2540). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540*. กรุงเทพฯ:

สำนักพิมพ์สถาบันพระปกเกล้า

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (2544). *นโยบายและภารกิจของรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร*. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์สหมิตรพรินต์

ดิเรก วรรณเศียร. (2545). *การพัฒนาแบบจำลองแบบสมบูรณในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับ*

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (Unpublished Masters thesis), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). *แนวทางนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงานผล โครงการ*

ขยายผลการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.